

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЄ СКЛО»

ОП «Художнє скло», ОКР Бакалавр, 3-4 семестр, 2022-2023 н.р.

Викладач/викладачі	ст. викл. Шевченко Олександр Вікторович викл. Іванишин Остап Володимирович
Телефон, e-mail	Шевченко О.В. +380 67 933 85 48, shevchenkos@ukr.net Іванишин О.В. +380 67 646 8126, diostapio@gmail.com
Аудиторія, де проходять заняття	316 (медійна), 315
Майстерні кафедри для практичних занять	<i>гутна піч, холодної обробки, термічного формування, вітража та розпису</i>

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів ECTS	13 (390 год.)
<i>вид заняття</i>	<i>загальна кількість годин</i>
Лекції	36
Практичні заняття	212
Самостійна робота студента	142

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Цей курс є продовженням підготовки, отриманої вами на першому курсі. Упродовж двох семестрів ви поглиблюватимете уже здобуті компетентності, а також розвине нові, щоби з наступного навчального року обрати спеціалізацію між авторським склом і дизайном. Курс сформовано таким чином, щоби максимально розкрити ці два напрямки на прикладі практичних завдань у різних технологіях: гута, термічне формування, вітраж, розпис, холодна обробка скла.

Головна мета курсу

Представлення широкого спектру можливостей роботи з художнім склом у двох напрямках: авторське художнє скло та дизайн художнього скла, шляхом виконання завдань у різних техніках обробки.

Завдання курсу

У першому семестрі ми зосередимо навчання на поглибленні методів інтерпретації. На основі вибраного об'єкта тваринного, рослинного світу та архітектури будемо працювати над створенням композиції в колі. При цьому особлива увага приділятиметься вмінню не ілюструвати обраний об'єкт, а його інтерпретувати – тобто задіяти такі інструменти як аналіз, трансформація, асоціативне мислення. На основі виконаних композицій ми порадимо вам, яку саме обрати техніку виконання та наблизимо її специфіку. Наступним завданням буде ознайомлення з технікою вітража. У другому семестрі розвиватимемо вміння проєктувати художні вироби зі скла, які можуть бути впроваджені у виробництво. Саме ці завдання покликані ознайомити вас з принципами дизайну в художньому склі.

Завданням курсу є навчити вас:

- розвивати імпровізаційно-асоціативне мислення, здатність до глибинного аналізу об'єкта та середовища, вміння інтерпретації;
- застосовувати різні рівні трансформації: інтерпретації, стилізації, імпровізації в процесі створення тематичної композиції;
- виробити власну образно-асоціативну мову;
- оволодіти основними техніками обробки та декорування художнього скла;
- основних законів, понять і закономірностей побудови площинних та об'ємно-просторових композицій, а також поняття ансамблю в композиції;
- узгоджувати композиційне рішення з можливостями матеріалу та застосовувати відповідні техніки обробки з метою його виконання;
- створювати нові за стилістикою, унікальні зразки авторського скла утилітарного та виставкового призначення;
- фахової термінології ;
- правил техніки безпеки при роботі з інструментами та приладами в майстернях та гутній печі.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні **компетентності**, закладені в освітній програмі «Художнє скло» (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи з художнім склом.

СК5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Курс передбачає **програмні результати (ПР)**, закладені в освітній програмі «Художнє скло»:

ПР1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.
ПР5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
ПР6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
ПР7. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
ПР8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
ПР15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.
ПР16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Формат викладання дисципліни Художнє скло передбачає наше з вами живе спілкування, практичну роботу в аудиторії та майстернях кафедри, а також самостійну роботу. Лекційні заняття розкриватимуть певну тему, яка відображена в орієнтованому плані курсу. Упродовж практичних занять ви матимете змогу виконувати заплановані задачі в майстернях кафедри та консультуватись з майстрами виробничого навчання, навчальними майстрами і викладачами курсу. Самостійна робота націлена на те, щоби кожную з теоретичних тем засвоїти на практиці та вдосконалити практичні вміння.

Консультації

Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу для 2 курсу ОР Бакалавр, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Якщо вам потрібні додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту курсу, ваших робіт, чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, ми можемо зустрітись за попередньою домовленістю. Ви можете також використовувати всі доступні засоби онлайн-зв'язку (Viber, Facebook Messenger, Telegram, e-mail), ми намагатимемось оперативно реагувати та відповідати на ваші запитання.

Дистанційне навчання

У випадку впровадження заборони на відвідування академії здобувачами освіти, пов'язаної з посиленням карантинних обмежень, ми займатимемось з вами дистанційно. У цьому разі деякі завдання можуть бути змінені, а виконання робіт у матеріалі перенесене на час після завершення обмежень. Більший акцент у цьому випадку буде ставитися на аналітичне дослідження, проектування чи макетування. Лекційні заняття проводитимуться на платформі Zoom (лінк доступу надсилатиметься електронною поштою), консультації в онлайн-форматі чи в телефонному режимі.

СТРУКТУРА КУРСУ

МОДУЛЬ 3. (III семестр ОР Бакалавр) – Інтерпретація флористичних, анімалістичних та геометричних (архітектурних) мотивів.

Змістовий модуль 9. Декоративний пласт на основі флористичних, анімалістичних та геометричних (архітектурних) мотивів. Композиція в колі.

Тема 21. Вибір та дослідження об'єкта інтерпретації. Предмет аналізу та джерело інтерпретації, конкретний об'єкт природнього та архітектурного середовища. Ретельне дослідження об'єкта, його характерних рис та асоціативних ознак.

Тема 22. Трансформація та графічно-зображальні засоби. Площина кола, динаміка, ритмічна організація елементів композиції. Декоративне вирішення, уникнення натуралістичної передачі. Трансформація проаналізованого об'єкта, визначення техніки виконання (гута, спікання, розпис). Принципи та способи передачі матеріалу графічними засобами.

Тема 23. Техніки виконання площинних композицій. Техніки обробки та декорування гутним способом. Спікання, розпис – доступні матеріали, обладнання, техніки. Застосування способів декорування, засвоєних з дисципліни «Технологія». Площинні композиції в творчості українських та зарубіжних художників-склярів. Ознайомлення з основами гутної техніки. Термічне формування. Литво. Холодна обробка.

Тема 24. Доступні матеріали та техніки обробки. Віконне та вітражне скло. Техніки декорування художнього скла гутним способом. Режими спікання скла. Холодна та піскоструменева обробка.

Практична робота: виконати три проекти пластів на задану тематику; виконати в матеріалі один пласт у вибраній техніці, розмір до 40 см по більшій стороні

Змістовий модуль 10. Площинна композиція на основі флористичних, анімалістичних та геометричних (архітектурних) мотивів. Класичний вітраж.

Тема 25. Характерні риси вітражної композиції. Проблеми взаємодії площини, лінії, кольору та тону (світла) у вітражних композиціях. Техніки виконання вітража.

Тема 26. Інтерпретація флористичних, анімалістичних та геометричних (архітектурних) мотивів у вітражі. Площинне вирішення у вітражній техніці об'єктів дослідження з попереднього змістового модуля (на основі одного з виконаних декоративних пластів). Творчість сучасних художників-вітражистів.

Тема 27. Графічна подача при виконанні проекту. Композиційне рішення при виконанні проекту з урахуванням засвоєного матеріалу з дисциплін «Комп'ютерне проектування» та «Проектна графіка» (Проект 140X70 см, техніка виконання – широкоформатний друк).

Тема 28. Принципи виконання класичного вітража. Найпоширеніші техніки виконання. Конструкція.

Тема 29. Ознайомлення з доступними на ринку матеріалами для виконання вітража.

Тема 30. Виконання вітража на свинцевій спайці.

Тема 31. Виконання вітража методом «Тіффані».

Практична робота: виконати вітраж у класичній техніці або техніці «тіффані». Допустимі розміри 40X60 см.

МОДУЛЬ 4 (IV семестр ОР Бакалавр) – Ансамбль форм. Дизайн виробів з художнього скла.

Змістовий модуль 11. Ансамбль двох форм.

Тема 32. Взаємодія форм. Співвідношення об'єктів, спільні та відмінні риси, об'єднуючі фактори. Принцип поєднання двох незалежних об'єктів: форма, колір, рух, оптика. Можливі поєднання комбінованих технік. Складні об'єкти, об'єднання двох форм в одну.

Тема 33. Функціональність в ансамблі форм. Фактор функціональності та його застосування при проектуванні та виконанні ансамблю двох форм. Складні форми.

***Практична робота:** виконати проєкт та втілити в матеріалі ансамбль двох форм, які взаємодіють між собою за принципом об'єднання, доповнення, виключення, співвідношення характерних ознак. Не допускається взаємодія або утворення більше ніж двох форм. Допускаються різні техніки виконання. Форми повинні бути об'ємно-просторові. Форми можуть мати ужиткове призначення.*

Змістовий модуль 12. Анімалістична пластика (гутна техніка).

Тема 34. Вибір та аналіз об'єкта дослідження. Визначення характерних рис, їх трансформація в об'ємі з урахуванням специфіки матеріалу. Основи об'ємно-просторового проектування.

Тема 35. Проектування декоративного виробу. Основні принципи промислового проектування. Тварини, які найчастіше стають об'єктом інтерпретації в художньому склі (на основі вітчизняних та зарубіжних зразків).

Тема 36. Пластика цільних форм в гутній техніці обробки скла. Ознайомлення з можливими техніками видування та формування цільних об'ємних форм.

Тема 37. Способи декорування гутного виробу. Використання інструментів для декорування скла гутним способом.

Тема 38. Найпопулярніші сучасні техніки декорування художнього скла. Ознайомлення з творчістю відомих художників сучасності та аналіз технік, які вони застосовують.

Тема 39. Основні вимоги щодо виконання зразка для тиражної продукції. Принципи розподілу завдань між майстрами-гутниками. Вибір технік формування та декорування тиражного зразка. Узгодження технології виконання та комерційних складових. Пристосування зразка до виробничих можливостей.

***Практична робота:** виконати проєкт і втілити в матеріалі (гутна техніка) ансамбль об'єктів, які мають розпізнавальний анімалістичний характер. Об'єкти повинні мати декоративне навантаження і бути виконані з урахуванням норм та вимог щодо тиражної продукції.*

Змістовий модуль 13. Скляні прикраси.

Тема 38. Мода та скляні прикраси. Джерело інтерпретації. Світові тенденції та досягнення. Народні мотиви, як джерело творчості. Образ та концептуальне проектування.

Тема 39. Дизайн скляних прикрас. Проектування ужиткових виробів. Скляні прикраси у світовому та вітчизняному скловиробництві. Застосування додаткових матеріалів при виконанні скляних прикрас.

Тема 40. Модульний принцип побудови. Основи виконання ювелірних прикрас за модульним принципом. Складні елементи та модульний принцип конструкції.

Тема 41. Специфіка конструювання скляних прикрас та аксесуарів. Доступні техніки виконання ужиткових прикрас. Аналіз відомих зразків скляних прикрас у вітчизняному та зарубіжному мистецтві. Вимоги щодо ужиткових прикрас та аксесуарів.

Практична робота: виконати проєкт і втілити в матеріалі ансамбль скляних прикрас ужиткового характеру. В залежності від складності, в матеріалі повинні бути виконані від 1 до 3 елементів. Допускається виконання в різних техніках. Прикраси повинні бути ужитковими.

ЛІТЕРАТУРА, МЕТОДИЧНА ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА КУРСУ

1. Бокотей М., Беня Н., Принада О., Іванишин О. «Проектування художнього скла», посібник, ЛНАМ, 2020, 68 с.
2. Принада О. «Декоративний скляний пласт», методичні рекомендації. ЛНАМ, 2021, 40 с.
3. Бокотей М. «Дизайн анімалістичної пластики», методичні рекомендації, ЛНАМ, 2018, 36 с.
4. Бокотей М. «Історія міжнародного руху студійного скла», посібник, ЛНАМ, 2021, 152 с.
5. Бокотей М. Анімалістична пластика у світовому дизайні художнього скла другої половини ХХ ст. / Михайло Бокотей. // Вісник Львівської національної академії мистецтв. — 2015. №27. — С. 137—145.
6. Бокотей М. Провідні дизайнери українського гутного скла др. половини ХХ ст / Михайло Бокотей. // Вісник Львівської національної академії мистецтв. — 2016. №30. — С. 248—261.
7. Даниленко В. Дизайн: підручник для студ ВНЗ, які навчаються за спец. «Дизайн» / Віктор Даниленко. — Харків: Вид—во ХДАДМ, 2003. — 320 С.
8. Costa Voda, офіційна сторінка. URL: <http://www.costaboda.com>
9. Iittala, офіційна сторінка. URL: <https://www.iittala.com>
10. Steuben Glass, офіційна сторінка. URL: <http://www.steuben.com>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів виконання завдань (підсумкові та поточні) відбуваються у формі переглядів. Поточні перегляди наприкінці кожного місяця проходять в аудиторіях, натомість підсумкові семестрові перегляди відбуватимуться згідно графіка освітнього процесу (див. посилання: <https://lnam.edu.ua/uk/schedule.html>) в галереї кафедри художнього скла (в експозиційних шафах на коридорі). Починаючи з цього курсу підсумковий перегляд кафедрою включає окрім представлення роботи в матеріалі також презентацію на основі документу MS PowerPoint.

Завдання, виконані в рамках курсу, оцінюються за накопичувальною системою за результатами поточного та підсумкового контролю та на підставі наступних критеріїв:

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	ПОТОЧНІ	ПІДСУМКОВІ
Ескізування/макетування	5	-
Кількість якісного матеріалу	5	-
Композиційне рішення	7	10
Ідейність, концепція, новаторство	3	10
Виконання проєкту/презентації	-	10
Виконання в матеріалі	-	10
СУМА БАЛІВ КОЖНОГО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	20	40
УСЬОГО ЯКІСНИХ БАЛІВ	3x20+40=100	
Бонусні бали		

Відвідування	3	
Позанавчальна активність	3	
ТЕРМІНИ КОНТРОЛЮ		
Види контролю	Модуль 1	Модуль 2
Поточний контроль	кінець вересня, 20 балів кінець жовтня, 20 балів кінець листопада, 20 балів	кінець лютого, 20 балів кінець березня, 20 балів кінець квітня, 20 балів
Підсумковий контроль	грудень, 40 балів	травень, 40 балів
Підсумкова семестрова оцінка становить сумарну кількість отриманих балів за результатами поточного та підсумкового контролю. Оцінювання результатів навчання студентів ЛНАМ здійснюється відповідно до 100-бальної та національної шкали оцінювання:		
90-100	Відмінно	
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю перездачі	
1-34	незадовільно з повторним вивченням дисципліни	
ПРИКЛАД 1: на першому поточному оцінюванні наприкінці вересня ви отримали 18 балів, у жовтні – 16 балів, у листопаді – 16 балів. На перегляді наприкінці семестру ви отримали 38 балів. У вас зразкове відвідування +3 бали, ви брали участь у пленері чи виставці +3 бали. Ваша семестрова оцінка: $18+16+16+38+3+3 = 94$ бали		
ПРИКЛАД 2: на перше поточне оцінювання наприкінці вересня ви не виставили роботи, у жовтні отримали 14 балів, у листопаді – 15 балів. На перегляді наприкінці семестру ви отримали 30 балів. Ваше відвідування цілком безнадійне, ви не староста, не брали участі в жодних пленерах, виставках, студентських чи інших органах самоврядування тощо. Ваша семестрова оцінка: $0+14+15+30 = 59$ балів, прямуйте в деканат по талон.		
ПОЛІТИКА КУРСУ		
Відвідування		
Відвідування занять є обов'язковою умовою. Якщо ви заздалегідь знаєте, що повинні пропустити заняття з поважних причин, будь ласка, поінформуйте когось із викладачів. Якщо протягом семестру ваша відсутність перевищила присутність, атестація буде під загрозою. Виправданими поза встановленим лімітом можуть визнаватись пропуски занять за умови надання супровідної документації в деканат, відповідно до правил ЛНАМ, через:		
<ul style="list-style-type: none"> - хворобу - події пов'язані з позанавчальною діяльністю на кафедрі художнього скла чи ЛНАМ - юридичні зобов'язання. 		
Підкреслюємо, що підсумкова оцінка формується за накопичувальною схемою отримання балів упродовж семестру. У випадку вашої відсутності, або браку виконаної роботи без поважної причини під час поточного чи підсумкового оцінювання ви отримаєте «0» балів.		
Вчасне виконання завдань є критично важливими. Обов'язком студента є реалістичне планування свого часу на виконання передбачених цим силабусом завдань. Допуск до повторного складання (перездачі) перегляду здійснюється згідно положення «Про порядок ліквідації академічних заборгованостей» за посиланням:		
https://lnam.edu.ua/files/Academy/publicinfo/ustanovchi/polog_likvidats_zaborgov.pdf		
Виключенням з цих правил можуть бути пом'якшувальні обставини, зазначені вище в розділі		

про відвідування.

Академічна доброчесність

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: *чесність, довіра, справедливість, повага та відповідальність*. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності. Детальніше про академічну доброчесність читайте в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛНАМ» за посиланням:

https://lnam.edu.ua/files/Academy/publicinfo/ustanovchi/2020/Zabezpe4ennja_jakosti_osvitu.pdf

КОМАНДА ВИКЛАДАЧІВ

Шевченко Олександр Вікторович, старший викладач кафедри художнього скла Львівської національної академії мистецтв, член Спілки художників України, член Львівської міської організації Професійної асоціації художників і майстрів-вітражистів «Вікно». Працює в жанрі станкової скульптури, в техніці класичного вітражу, тіффані, мозаїки, гутного скла і живопису, досліджує проблеми синтезу в мистецтві. Учасник міжнародних і республіканських виставок. Творчі роботи знаходяться в приватних колекціях в США, Франції, Німеччини, Бельгії, Китаї, Шотландії і в Україні.

Іванишин Остап Володимирович, викладач кафедри художнього скла Львівської національної академії мистецтв. Учасник міжнародних і республіканських виставок, наукових конференцій, симпозіумів.